

Dokumentasjon

I dag kreves det at man velger konstruksjoner som kan dokumenteres med hensyn til de egenskapene som skal tilfredsstilles. Det er derfor viktig å følge de anvisninger som oppgis.

Norgips har arbeidet med - og testet - mange forskjellige konstruksjoner med tanke på brannmotstand, lydgjennomgang, akustikk, stabilitet mm. Prosjekteringsveiledningen fra Norgips gjelder derfor som generell dokumentasjon under forutsetning av at veiledningene blir fulgt både med tanke på materialvalg og utførelse.

Der hvor myndighetene stiller krav om mer utførlig dokumentasjon, for eksempel for branncellebegrensende konstruksjoner, kan nødvendig tilleggskonstruksjon normalt rekvireres fra vår hjemmeside under fanene "Prosjektering" og "Dokumentasjon".

Det kan oppstå situasjoner hvor det er ønskelig å forandre en konstruksjonsdetalj, eller bytte ut materialer i forhold til den opprinnelige beskrivelsen. Det er da viktig å være klar over at ny dokumentasjon må fremlegges. Dette gjelder spesielt for brannklassifiserte konstruksjoner.

All øvrig dokumentasjon som sikkerhetsdatablad, produktokumentasjon og FDV er å finne på vår hjemmeside under fanene "Produkter" og "Dokumentasjon".

Når den utførende kommer inn i bildet er normalt konstruksjonsvalget gjort og det er montørens jobb å bygge i henhold til beskrivelsen. Imidlertid bør det være montørens plikt å melde fra dersom det kan stilles tvil om at konstruksjonen ikke holder mål.

Toleranseklasse

Dersom oppdragsgiver ikke har oppgitt ønsket toleranseklasse på overflaten, vil normalt klasse C i NS 3420-Q anses som gjeldende.

Mottakskontroll

Det er viktig at det er en person på byggeplassen som har ansvar for å ta i mot de materialer som ankommer. Når det gjelder gipsplateleveranser, bør det være en person som er kvalifisert til å foreta kontroll av plater, profiler mm for å avdekke grove feil, mangler eller transportskader.

Se forslag til sjekklister for mottakskontroll på neste side. Et slikt skjema vi lette saksbehandlingen ved en eventuell reklamasjon. Normalt kreves det i leveransevilkårene at reklamasjoner skal fremføres umiddelbart og på denne måten har man full kontroll på sporbarheten til en hendelse. Det kan i visse tilfelle lønne seg for hovedentreprenøren å kalle inn en kvalifisert person fra montasjefirmaet hvis han selv ikke er i stand til å bedømme produktenes beskaffenhet.

Eksempel på sjekkliste / mottakskontrollskjema:

MOTTAKSKONTROLL			
Dato		Registrert av	
Transport/lossing	OK	Avvik	Anmerkninger
Følgeseddel			Evt skader bekrefte på følgeseddelen til transportøren
Kontroll av mottatt materiale			
Gipsplater	OK	Avvik	Anmerkning Sign
Platetyper			
Lengder			
Bredder			
Antall			
Kvalitet			
Transportskader			
Stålprofiler	OK	Avvik	Anmerkning Sign
Type			
Mål			
Antall			
Kvalitet			
Transportskader			
Tilbehør	OK	Avvik	Anmerkning Sign
Type			
Mål			
Antall			
Kvalitet			
Transportskader			
Mottagerens anmerkninger			
Ytterligere anmerkninger kan skrives på baksiden / side 2			
Transportørens anmerkninger			
Ytterligere anmerkninger kan skrives på baksiden / side 2			
Ved evt reklamasjon skal kopi av undertegnet følgeseddel og denne mottakskontroll alltid vedlegges			
For mottageren			
Underskrift	Underskrift		

Byggeplassforhold

Forholdene på byggeplassen har særdeles stor innflytelse på det ferdige resultat. Produktene skal lagres og beskyttes som beskrevet under kapittel håndtering generelt. Kravene om rask fremdrift og senkede kostnader betyr ofte at de utførende presses til å gjennomføre arbeidene under forhold som ikke anses tilfredsstillende.

Et bygg skal tettes fra toppen og ned. Oppføring av innvendige vegger skal ikke påbegynnes før bygget er lukket og tett. All fukt som kommer inn i bygget skal tørkes ut. Denne prosessen er dyr, resurs- og tidkrevende, og bør derfor unngås ved å bygge i riktig rekkefølge.

Om montøren blir presset av sin oppdragsgiver til å igangsette sitt arbeid under kritikkverdige forhold, er det særdeles viktig å kunne dokumentere dette i etterkant. Før derfor logg over temperatur og luftfuktighet under hele prosessen. Det kan være en god investering.

For høy luftfuktighet eller lekkasje av fritt vann under oppføring av innvendige gipsplatevegger vil kunne gi store problemer i etterkant:

- Fiberreising av kartong som gir glansforskjeller mellom kartong og sparkel
- Vannsøl vil etter uttørring gi gule skjolder som blør gjennom vannbaserte malinger
- Heng mellom spikerslag på plater i tak
- Muggdannelse om det er innebygget fukt i konstruksjonen

OBS: Det er ikke bare før montasjen man skal være oppmerksom.

For eksempel vil bruk av flytsparkel kunne gi de samme problemene om ikke den relative fuktighet i luften er under kontroll.

For å være sikker på å unngå ovennevnte problemer, må den relative fuktigheten ikke overskride 70 % RF og temperaturen bør være +15°C eller mer når gipsplatearbeidene starter.

Ideell fremdrift og sikrest resultat vil man oppnå med +20°C og 50% RF.

Stikkordet er altså fjern fukten med riktig utstyr. Den forsvinner ikke om man kun pøser på med varme.

- Fra + 15°C og varmere, bruk en kondensavfukter.
- Fra + 15°C og kaldere, bruk sorpsjonsavfukter.

Kontakt spesialister i dette faget om du er i tvil.

Husk at fukt som ikke er tilført et bygg koster det ingenting å bli kvitt!

Sjekkliste før oppstart:

1. Kontroll av at tegnings- og beskrivelsesgrunnlag er tilstrekkelig og er oppdatert
2. Kontroll av lagrede gipsplater, stålprofiler, trematerialer mm
3. Kontroll av stål- og trestendere oppsatt på forhånd
4. Kontroll av isolasjonsarbeider utført på forhånd
5. Kontroll av fukt- og temperaturforhold
6. Kontroll av tekniske installasjoner infesting
7. Kontroll av eventuelle stillaser som er satt opp på forhånd for montørene
8. Kontroll av at el-opplegget for arbeidsstrøm er riktig dimensjonert
9. Kontroll av at "øremerkede" oppsamlingsplasser og containere er til rådighet for kildesortering av kapp og spill der dette kreves

Arbeidsmiljø

Vanlige gipsplater inneholder ingen stoffer som det er nødvendig å beskytte seg mot. Støv er alltid ubehagelig, så det er viktig å utnytte gipsplatens unike mulighet til å formatkappe platene med en "Stanleykniv" eller lignende.

Det er utviklet et stort utvalg av ergonomiske hjelpemidler for gipsplatemontasje som man bør vurdere å investere i. Se på vår hjemmeside om dette.

Materialøkonomi

Det er god økonomi om man hele tiden tenker materialforbruk.

På veldig mange vegger benyttes to lag plater. Dette på grunn av krav til lyd- og brannisolering. Plater som er blitt skadet i overflaten kan benyttes som første lag. Vrak er kostbart å bli kvitt. Tenk også på å utnytte en delt plate til neste vegg.

Om veggen kun har lydkrav, ikke brannkrav, er det fullt mulig å benytte rester som første lag plater.

Unngå spill. Bruk gjerne restbitene i første laget, men aldri i brannisolerende konstruksjoner.

Avfallshåndtering

Gipsplater inneholder ingen farlige tilsetningsstoffer. Kartongen er i hovedsak produsert av returfiber.

I tråd med målene i Nasjonal Handlingsplan for bygg- og anleggsavfall, oppfordrer Norgips at det etableres kildesortering på alle byggeplasser der det er praktisk gjennomførbart. Det finnes spesialcontainere som er velegnet til oppsamling av gipskapp og som holder platene tørre i hele byggeperioden.

Det er etablert en ordning for mottak av rent gipsavfall. Forutsetningen for at gipsplater skal kunne gjenvinnes, er at avfallet sorteres og oppbevares tørt. Dette må planlegges før gipsplatearbeidene igangsettes.

Norgips har inngått en avtale med Gips Recycling. De har utviklet utstyr som separer gips og kartong, og Norgips mottar den rene gipsen som benyttes som råvare til produksjon av nye plater.

Spørsmål om håndtering av gipsavfall kan rettes til: Gips Recycling Norge AS, www.gipsrecycling.no.

Plast

Norgips er tilsluttet Grønt Punkt Norge AS som administrerer innsamlingsordninger for brukt emballasje i Norge.

Rent bygg

Dersom byggeplassen er underlagt kravene til Rent Bygg, last ned vår spesialbrosjyre på www.norgips.no

